

عنوان:

بررسی تاثیر ویژگی های فردی و روانشناختی بر روحیه کارآفرینی دانشجویان دانشکده های
علوم کشاورزی دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان

نویسنده گان:

*محمد رضا محبوبی

عضو هیات علمی ، مدیر گروه ترویج و آموزش کشاورزی و رئیس مرکز کارآفرینی دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان

Mahboobi47@yahoo.co.in

گرگان میدان بسیج دانشکده های علوم کشاورزی گروه ترویج و آموزش کشاورزی

تلفن ۰۱۷۱-۴۴۲۶۹۴۲ داخلی ۰۱۷۱-۴۴۲۰۴۳۸ و ۰۹۱۱-۱۷۰-۵۳۷۵۲۳۲ فاکس ۰۱۷۱-۴۴۲۰۴۳۸

ابوالقاسم شریف زاده

استادیار و عضو هیات علمی دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان

مهندس شریفی

دانشجوی دکترای ترویج و آموزش کشاورزی دانشگاه تهران

چکیده

هدف این تحقیق بررسی تاثیر ویژگی های فردی و روانشناختی بر روحیه کارآفرینی دانشجویان دانشکده های علوم کشاورزی دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان بوده است. این تحقیق از نوع توصیفی - همبستگی و جامعه آماری آن شامل کلیه ۲۲۰ نفر دانشجوی سال آخر در مقطع کارشناسی در ۹ گروه آموزشی زراعت، علوم خاک، علوم صنایع غذایی، علوم باغبانی، مهندسی آب، گیاهپزشکی، ماشین های کشاورزی، علوم دام و اقتصاد کشاورزی در دانشکده های علوم کشاورزی بوده است. از این تعداد ۱۴۲ نفر به عنوان نمونه تحقیق با روش نمونه گیری تصادفی طبقه ای با انتساب متناسب انتخاب شده اند. ابزار این تحقیق پرسشنامه استاندارد سنجش ویژگی های شخصیتی کارآفرینان بوده است. مقدار ضریب آلفای کرونباخ در مورد پایایی ابزار تحقیق در مورد بخش های مختلف پرسشنامه شامل ریسک پذیری متعادل، کانون کنترل درونی، نیاز به پیشرفت، سلاست فکری، عملگرایی، تحمل ابهام، رویا پردازی و چالش طلبی به ترتیب ۰/۸۵، ۰/۸۶، ۰/۸۸، ۰/۸۵، ۰/۷۶، ۰/۷۴، ۰/۶۲ و ۰/۷۱ بوده است. تجزیه و تحلیل اطلاعات با استفاده از نرم افزار آماری SPSS انجام شده است. نتایج حاصل نشان داد خصیصه های مرتبط با کارآفرینی چون ریسک پذیری متعادل، کانون کنترل بیرونی، نیاز به پیشرفت، سلاست فکری، عملگرایی، رویا پردازی و چالش طلبی در اکثر پاسخگویان در حد خیلی ضعیف و ضعیف می باشد و تنها خصیصه تحمل ابهام در آنها قوی می باشد. نتایج حاصل نشان دهنده رابطه معنی دار با اطمینان ۹۹ درصد بین شغل پدر، شغل مادر و سابقه اشتغال دائم پاسخگویان و ریسک متعادل آنان بوده است. همچنین تفاوت معنی داری بین دو گروه پاسخگویان دختر و پسر از نظر برخورداری از خصیصه های کانون کنترل درونی، عمل گرایی، تحمل ابهام، رویا پردازی، چالش طلبی، نیاز به موفقیت و نمره کارآفرینی وجود ندارد اما در مورد ویژگی های ریسک متعادل و سلاست فکری، تفاوت معنی داری بین دو گروه پاسخگویان دختر و پسر از نظر برخورداری از خصیصه ریسک متعادل و سلاست فکری وجود دارد.

واژگان کلیدی: روحیه کارآفرینی، دانشجو، مرکز کنترل درونی، نیاز به موفقیت، ریسک پذیری متعادل

مقدمه

بی تردید محور اصلی توسعه اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی در هر کشوری، نظام آموزش عالی و به طور مشخص تر، دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی هستند. این در حالی است که در کشور ما متقاضیان ورود به دانشگاه و فارغ التحصیلان دانشگاهی روز به روز افزایش می یابند در حالیکه رشد تعداد مشاغل موجود در جامعه از این افزایش تبعیت نمی کند. افزایش جمعیت، افزایش شمار دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی، ضعف در تدوین و اجرای درست برنامه های توسعه اقتصادی، نبود برنامه ای فراگیر و کل نگر برای پرورش نیروی انسانی متخصص و موارد دیگری از این دست نوید وقوع یک بحران در زمینه اشتغال در آینده کشورمان است، که در مورد دانش آموختگان آموزش عالی، به طور بسیار چشمگیری قابل انتظار است.

در جوامعی که مراکز آموزشی و پژوهشی پویا و زنده هستند و با جامعه ارتباط دو سویه دارند، پدیده رشد و توسعه در آنها جدی است و حرکت، نوآوری و ابداع وجود دارد. البته جایگاه واقعی آموزش عالی زمانی مشخص می شود که نقش آن در امر توسعه همه جانبه همچون توسعه فرهنگی، اجتماعی و سیاسی نیز مورد توجه قرار گیرد. در چنین شرایطی می توان دورنمای روشن برای کشور انتظار داشت. تحولاتی که در دهه های اخیر در زمینه اقتصاد و سیاست در جهان رخ داده است، آموزش عالی را در کشورهای مختلف جهان، به ویژه در کشورهای در حال توسعه با تحولات جدیدی مواجه ساخته است. مهم ترین این تحولات شامل، آموزش های معطوف به اشتغال، رشد پژوهش های مسئله محور و پاسخگویی در قبال جامعه می باشد. جامعه امروز ما از دانشگاهها انتظار دارد که دانشجویان را به گونه ای پرورش دهند که دانش آموختگان مهارتهای فنی کاربردی موثرتر و به لحاظ عملکرد با هماهنگی بیشتر با بازار کار داشته باشند. مراکز آموزش عالی به علت داشتن امکانات آموزشی و پژوهشی پیشرفته و نیرو های کارشناس و کاردان می توانند در بخش های گوناگون بازار کار فعالیت نمایند، مواد و دستگاه های گوناگون تولید کنند و با ارائه طرح های تولید سود آور به سازمان های دولتی و شرکت های خصوصی، زمینه ایجاد واحدهای مختلف تولیدی را فراهم آورند و از این راه کار آفرین باشند. امروزه کارآفرینی یک انتخاب نیست بلکه یک ضرورت است و متبلور ساختن استعدادهای کارآفرینی دانشجویان برای رقابت جویی در اقتصاد جهانی حائز اهمیت می باشد بنابراین دانشجویان رشته های مختلف نیاز به دوره ها و برنامه های آموزشی دارند که چارچوبی اصولی برای درک فرایند کار آفرینی به آن ها ارائه دهد.

دانشگاه کارآفرین دانشگاهی است که نه تنها در پاسخگویی به نیازها و انتظارات متنوع محیط خود موفق است، بلکه برنامه ها و فرآیند های عملیاتی آن برای اشاعه فرهنگ کارآفرینی و تربیت و پرورش کارآفرینان مورد بازنگری و اصلاح قرار گرفته است. توسعه خلاقیت، نوآوری و کارآفرینی نظام دانشگاهی در مسیر تجاری کردن دانش و استفاده از دارایی های معنوی دانشگاه یکی از برجسته ترین رویکردهای موجود به دانشگاه کارآفرین است. ظهور و اشاعه فناوری های جدید مبتنی بر علم، مانند فناوری اطلاعات، بیو فناوری و نانو فناوری، شکل گیری نوآوری های مبتنی بر دانش، توسعه صنایع دانش محور و جهانی شدن و سایر تحولات مشابه، در تعامل پویا با یک دیگر، جهان را به دوران جدیدی از توسعه وارد نموده که از آن با عنوان اقتصاد دانایی محور یاد می کنند. منظور از تجاری سازی دانش و دارایی های فکری موجود در دانشگاه، تبدیل ارزش بالقوه این دانش و نوآوری، به ارزشی بالفعل و منفعت زا است. در واقع تجاری سازی یاد شده یعنی ایده های خلاق و اندیشه های نو و راهگشای اعضای هیئت علمی و دانشجویان در عرصه های مختلف علوم، به راهکارها، فرآیندها، محصولات و خدمات قابل استفاده در جامعه تبدیل شود (ظهیری و تورانی، ۱۳۸۷). اصولاً کارآفرینی به معنی فعالیتی خلاق برای کسب ارزش از طریق ایجاد یک شرکت یا سازمان است. کارآفرینی فقط مشاهده، تحلیل و توصیف نیست بلکه آن نیازمند بینشی همراه با تعهد، همدلی و انگیزش است که قابل انتقال به دیگر افراد ذینفع مانند شرکاء، مصرف کنندگان، عرضه کنندگان، کارکنان و غیره باشد. کارآفرینی یعنی تشکیل تیمی از افراد و

اشخاصی با مهارت ها و توانایی های مکمل هم دیگر و درک فرصت های موجود به گونه ای که دیگران قادر به درک و استفاده از این فرصت ها نیستند (آقاجانی، ۱۳۸۴).

در شرایط کنونی یکی از چالش های پیش روی جوامع مختلف، دانش آموختگانی هستند که توانایی های فردی و مهارت های لازم برای راه اندازی کسب و کار مناسب را ندارند. این امر آماده سازی فارغ التحصیلان دانشگاهی را از طریق توسعه فرهنگ کارآفرینی در آنان ضروری می سازد. آنچه مسلم است آماده سازی در خصوص کارآفرینی نباید بعد از فارغ التحصیلی باشد، بلکه برای تحقق این امر لازم است طی فرآیندی و در حین تحصیل مقدمات لازم فراهم و موانع و محدودیت ها برطرف شود (بدری و همکاران، ۱۳۸۷). شکی نیست آمادگی بسیار بالای فرد (دانشجو) برای تغییر و خودافزایی و در نهایت کارآفرین شدن و به عبارتی برخورداری وی از روحیه کارآفرینی، گام نخست در تربیت و پرورش کارآفرینان و اشاعه فرهنگ کارآفرینی در دانشگاه هاست. وجود خصیصه هایی چون کانون کنترل درونی، سلاست فکری، عمل گرایی، تحمل ابهام، رویا پردازی، چالش طلبی و نیاز به موفقیت در حد بالا در دانشجو و یا ایجاد و تقویت خصیصه های مذکور در وی، زمینه ساز شکل گیری نگرش کارآفرینانه و در نهایت نیت و قصد کارآفرینانه و ورود موثر وی به جرگه کارآفرینان است.

جهانگیری و کلانتری (۱۳۸۷) طی تحقیقی تحت عنوان بررسی و سنجش ویژگی های کارآفرینی مدیران شرکت مخابرات ایران نتیجه گرفتند کارآفرین بودن با سابقه کار، جنسیت و پست سازمانی رابطه نداشته است. مراد نژادی و همکاران (۱۳۸۶) طی تحقیقی تحت عنوان تحلیل سازه های موثر بر توسعه کارآفرینی در واحدهای تولیدی گلخانه ای در ایران نتیجه گرفتند محیط اقتصادی، ویژگی های روان شناختی، پویایی محیط، دسترسی به منابع، مهارت بازاریابی، محیط اکولوژیکی و علاقه به کشاورزی بر توسعه کارآفرینی در واحدهای تولیدی گلخانه ای موثر بوده اند. ناظم (۱۳۸۶) با مطالعه کارآفرینی مدیران دانشگاه آزاد اسلامی دریافت نیاز به پیشرفت، پشتکار، هدف گرایی، رقابت جویی، اعتماد به نفس، مسند مهارگری درونی و نمره های کل کارآفرینی با جنس، میزان تحصیلات، تجربه شغلی و رشته تحصیلی (علوم انسانی، علوم پایه، علوم فنی - مهندسی) همبستگی مثبت داشتند. زارع و همکاران (۱۳۸۶) طی مطالعه ای تحت عنوان رابطه بین عوامل روان شناختی توانمندسازی کارشناسان و کارآفرینی سازمانی در سازمان تربیت بدنی کشور دریافتند بین عوامل روان شناختی توانمندی (احساس معنی دار بودن شغل، احساس شایستگی، احساس خودتعیینی، احساس تاثیر و احساس اعتماد) و کارآفرینی سازمانی ارتباط معنی داری وجود دارد.

مقصودی (۱۳۸۴) طی تحقیقی به این نتیجه رسید برخی ویژگی های جمعیت شناختی نظیر تجربه کاری، الگوی نقش و همنشینی با افراد موثر نظیر پدران مالک و مدیر، نارضایتی از شغل قبلی یا اخراج از کار، خستگی زیاد از شغل قبلی و تجربه قبلی در کسب و کار شروع شده در موفقیت و کارآفرینی افراد موثر است. همچنین شرایط کودکی چون جدایی یا فوت والدین، فقر، عدم امنیت، مرگ یا جدایی و حمایت و تشویق والدین در کارآفرین شدن افراد موثر است. (احمد پور داریانی، ۱۳۷۸). هیستریچ و پیترز (۲۰۰۲) در مقایسه ویژگی های شخصیتی کارآفرینان زن و مرد معتقد به وجود نوعی وجه تمایز بین این دو گروه هستند. از نظر آنان کارآفرینان مرد دارای ویژگی هایی چون خود رای، نافذ، هدف مند، مبتکر و آرمان گرا، دارای اعتماد به نفس زیاد، جدی، مشتاق، پر انرژی، تمایل به رئیس خود بودن و کارآفرینان زن دارای ویژگی هایی چون انعطاف پذیر و بردبار، هدفمند، خلاق و واقع گرا، اعتماد به نفس متوسط، جدی، مشتاق، پر انرژی، توانایی سر و کار داشتن با محیط های اجتماعی و اقتصادی هستند. آنان عواملی چون فرهنگ، خرده فرهنگ، خانواده، معلمان، نظام های حمایتی و پشتیبان تخصصی و روحی، هم قطاران و الگوهای نقش و نارضایتی شغلی را در کارآفرینی و راه اندازی کسب و کار موثر دانسته اند. همچنین آنان معتقدند بیشتر کارآفرینان فرزند اول، متأهل، مرد، دارای تحصیلات دانشگاهی و بالاتر نسبت به عامه مردم، مستقل، دارای ارتباط مستحکم با والدین و به خصوص پدر و

دارای ریسک متوسط هستند. آنان همچنین نتیجه می گیرند پدران کارآفرینان اغلب مشاغل آزاد دارند و بسیاری از آنان کارآفرین بوده اند و دارا بودن ضوابط جدی در کار، آرزوهای بلند، شروع کارآفرینی از سنین بین ۲۲ تا ۴۵ سالگی، ساعات طولانی کار روزانه و سبک مدیریتی نافذ و پایبندی به اصول اخلاقی از دیگر ویژگی های کارآفرینان است.

قوامی و لطف علی پور (۱۳۸۷) طی تحقیقی تحت عنوان بررسی عوامل موثر بر انتخاب کارآفرینی در مقایسه با اشتغال دستمزدی دانش آموزان دانشگاه فردوسی مشهد نتیجه گرفتند احتمال کارآفرینی دانش آموزان دانشگاه فردوسی در مقایسه با اشتغال دستمزدی بخش عمومی و خصوصی دانش آموزان دانشگاه ها، رابطه ای مثبت با سن و درآمد و نیز با تحصیلات پدر و مادر دانش آموزان دانشگاه ها دارد. حسینی و عزیزی (۱۳۸۶) در مطالعه خود تحت عنوان بررسی عوامل موثر بر توسعه روحیه و مهارت های کارآفرینی در میان دانشجویان سال آخر دانشکده کشاورزی دانشگاه تهران نتیجه گرفتند بین سطح تحصیلات مادر، درآمد ماهیانه خانواده و محتوای برنامه آموزشی دانشگاه با روحیه کارآفرینی دانشجویان رابطه مثبت و معنی داری وجود دارد. همچنین بین سن، سطح تحصیلات پدر، درآمد ماهیانه خانواده، به کارگیری روش های توسعه آموزش کارآفرینی در دانشگاه و روحیه یا مهارت های کارآفرینی دانشجویان رابطه مثبت و معنی داری آشکار گشته است. همچنین شغل پدر بر مهارت های کارآفرینی دانشجویان و شغل مادر بر روحیه کارآفرینی آنان تاثیر داشته است.

ابراهیم زاده و همکاران (۱۳۸۷) در تحقیقی تحت عنوان مخاطره پذیری پائین و ضرورت نهادینه سازی روحیه تعاون در بین دانشجویان رشته کامپیوتر منطقه ۹ دانشگاه آزاد اسلامی نتیجه گرفتند تفاوت معنا داری بین میانگین نمره وضعیت ویژگی مخاطره پذیری در دانشجویان دختر و پسر وجود نداشته است. بدری و همکاران (۱۳۸۷) در بررسی قابلیت های کارآفرینی دانشجویان دانشگاه اصفهان نتیجه گرفتند قابلیت های کارآفرینی دانشجویان در زمینه استقلال طلبی، کنترل درونی، انگیزه پیشرفت و خلاقیت از حد میانگین بالاتر و نمرات ریسک پذیری از متوسط نمره معیار پایین تر بوده است. بسکستون و بومن آپتون (۱۹۹۰) در مطالعه ای نتیجه گرفتند در مقایسه با مردان، زنان در مورد ویژگی های مرتبط با سطح انرژی و خطر پذیری نمره کمتر ولی در مورد ویژگی های مرتبط با استقلال و تغییر، نمره بالاتری کسب کرده اند. نتایج نشان دهنده این است که کارآفرینان زن در مقایسه با کارآفرینان مرد تمایل کمتری به درگیر شدن با موقعیت های نامطمئن دارند. لپ پی هی و عبدالله ثانی (۲۰۰۴) در تحقیق خود نتیجه گرفتند دانشجویانی که دارای کسب و کارهای کارآفرینانه هستند در زمینه کارآفرینی دارای روحیه مثبت تری در مقایسه با سایر دانشجویان هستند. تن (۲۰۰۹) در تحقیق خود نتیجه می گیرد زنان کارآفرین میل بیشتری به موفقیت دارند و شرکت ها را بهتر از مردان اداره می کنند. نتایج تحقیق آرداگنا و لوزاردی (۲۰۰۸) بیانگر این است که ویژگی های فردی چون سن، جنس و وضعیت کاری، در کنار ویژگی هایی چون روابط در شبکه های اجتماعی، مهارت های خود ارزیابی و گرایش به سوی خطر تعیین کننده های مهم کارآفرینی هستند. دوی گولو (۲۰۰۸) طی مطالعه ای بر روی دانشجویان فارغ التحصیل در ترکیه نتیجه گرفت بیش فعالی - که ریشه در نیاز مردم به کنترل و اداره محیط دارد -، رفتار کارآفرینانه و عوامل سازمانی در جهت گیری کارآفرین نقش مهمی دارد.

اسپنس و هلمریچ (۱۹۸۳) در مطالعه خود نتیجه می گیرند ساختار توفیق طلبی مردان و زنان معمولاً مشابه است ولی فرنج و لسر (۱۹۶۴) اعتقاد دارند نقش زنان غیر رقابتی است و فقدان توفیق طلبی به دلیل تداخل بین نقش اجرایی و مادری آنهاست. نوویکی و همکاران (۱۹۷۸) در مطالعه خود نتیجه گرفتند مرکز کنترل درونی مردان در مقایسه با مرکز کنترل بیرونی، باعث موفقیت بیشتر آنها می شود و مرکز کنترل درونی زنان باعث می شود هنگام رقابت با مردان یا همکاری با زنان دیگر تلاش بیشتری کنند. آنان پیشنهاد می کنند برای توصیف رفتار زنان نیاز به مدل های پیچیده تری است تا به توفیق دست یابند. هانسمارک (۲۰۰۲) در تحقیق پیرامون تاثیر خصیصه نیاز به موفقیت و مرکز

کنترل درونی بر راه اندازی کسب و کار نتیجه می گیرد که نیاز به موفقیت، قدرت پیش بینی کنندگی بیشتری در زمینه راه اندازی کسب و کار در مورد هر دو گروه زنان و مردان دارد. همچنین مرکز کنترل درونی، قدرت پیش بینی کنندگی بیشتری در زمینه راه اندازی کسب و کار فقط در مورد گروه مردان دارد. وی با اشاره به مطالعات انجام شده در مورد تاثیر ویژگی های فردی چون تمایل به ریسک پذیری و نگرش ها نتیجه می گیرد فقط نیاز به موفقیت و کنترل درونی بر پیشگویی رفتار کارآفرینانه موثر بوده است.

هدف کلی این تحقیق بررسی تاثیر خصوصیات فردی بر روحیه کارآفرینی دانشجویان دانشکده های علوم کشاورزی دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان و اهداف اختصاصی آن شامل:

- شناسایی ویژگی های فردی پاسخگویان،
- توصیف وضعیت پاسخگویان مورد مطالعه از لحاظ برخورداری از ابعاد مختلف روحیه کارآفرینی (کانون کنترل درونی، سلاست فکری، عمل گرایی، تحمل ابهام، رویا پردازی، چالش طلبی و نیاز به موفقیت)
- تعیین تفاوت بین برخورداری پاسخگویان دختر و پسر از روحیه کارآفرینی در ابعاد مختلف کانون کنترل درونی، سلاست فکری، عمل گرایی، تحمل ابهام، رویا پردازی، چالش طلبی و نیاز به موفقیت
- معرفی سازوکارهای مناسب برای بهبود یا ارتقای روحیه کارآفرینی دانشجویان و ملزومات مربوطه برای نظام آموزشی با تاکید بر دانشکده های علوم کشاورزی بوده است.

مواد و روش ها

هدف این تحقیق بررسی روحیه کارآفرینی دانشجویان دانشکده های علوم کشاورزی دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان بوده است. این تحقیق از نوع توصیفی- همبستگی بوده، جامعه آماری شامل کلیه دانشجویان دختر و پسر سال آخر مقطع کارشناسی در ۹ گروه آموزشی علوم خاک، مهندسی آب، علوم صنایع غذایی، اقتصاد کشاورزی، علوم دام، گیاهپزشکی، زراعت، علوم باغبانی و ماشین های کشاورزی در دانشکده های علوم کشاورزی بوده اند که تعداد آنها بر مبنای اطلاعات موجود ۲۲۰ نفر بوده است که از این تعداد ۱۴۲ نفر به عنوان نمونه های تحقیق با روش نمونه گیری تصادفی طبقه ای با انتساب متناسب انتخاب شده اند. ابزار این تحقیق پرسشنامه استاندارد سنجش ویژگی های شخصیتی کارآفرینان کردنیایج و همکاران (۱۳۸۶) بوده است. مقدار ضریب آلفای کرونباخ در مورد پایایی ابزار تحقیق در مورد بخش های مختلف پرسشنامه شامل ریسک پذیری متعادل، کانون کنترل بیرونی، نیاز به پیشرفت، سلاست فکری، عمل گرایی، تحمل ابهام، رویا پردازی و چالش طلبی به ترتیب ۰/۸۵، ۰/۸۸، ۰/۸۵، ۰/۷۶، ۰/۷۴، ۰/۶۲ و ۰/۷۱ بوده است. تجزیه و تحلیل اطلاعات با استفاده از نرم افزار آماری SPSS انجام شده است. آزمون های آماری مورد استفاده در تحلیل داده ها با توجه به اهداف، فرضیات تحقیق و سطوح سنجش متغیرهای تحقیق شامل آمار توصیفی و استنباطی همچون آزمون های همبستگی و مقایسه میانگین بوده است. متغیرهای مستقل این تحقیق شامل ویژگی های فردی چون سن، جنسیت، شغل پدر، شغل مادر، محل تولد، محل زندگی، مدت سکونت در محل زندگی، سابقه اشتغال دائم، مدت اشتغال دائم، سابقه اشتغال پاره وقت، مدت اشتغال پاره وقت، زمینه اشتغال دائم، زمینه اشتغال پاره وقت، اشتغال در شرایط فعلی، زمینه اشتغال فعلی، اقدام به کسب تخصص و مهارت، زمینه اقدام به کسب تخصص و مهارت، دارا بودن مهارت و تخصص برای شروع به کار، زمینه تخصص و مهارت برای شروع به کار، برخورداری از کسب و کار خانوادگی و اقدام به راه اندازی کسب و کار، شکل راه اندازی کسب و کار، زمینه کسب و کار راه اندازی شده و متغیر وابسته تحقیق برخورداری دانشجویان رشته های مختلف از روحیه کارآفرینی بوده است.

عبارت است از ترجیحات ارزشی خاص شامل آمادگی بسیار بالای فرد برای تغییر و خودافزایی (لیچ، ۲۰۰۷). در این تحقیق روحیه کارآفرینی بر مبنای برخورداری دانشجویان از خصیصه‌هایی چون کانون کنترل درونی به معنای این که شخص رویداد خاصی را ناشی از رفتار یا ویژگی‌های نسبتاً پایدار خود بداند (کرد نائیج و دیگران، ۱۳۸۶) (در قالب ۱۷ سوال معرف)، سلاست فکری به معنای این که فرد توان گردآوری فکرهای متنوع و متعدد در مورد یک موضوع یا مسئله را دارا باشد (زارعی، ۱۳۷۹) (در قالب ۱۳ سوال معرف)، عمل‌گرایی بدین معنا که هنگامی که فرد تصمیمی می‌گیرد، به سرعت ممکن آن را به انجام می‌رساند (مقصودی، ۱۳۸۴) (در قالب ۸ سوال معرف)، تحمل ابهام به معنای پذیرفتن عدم قطعیت به عنوان بخشی از زندگی، توانایی ادامه حیات با دانش ناقص در باره محیط و تمایل به آغاز فعالیتی مستقل بی آنکه شخص بداند آیا موفق خواهد شد یا خیر (کرد نائیج و دیگران، ۱۳۸۶) (در قالب ۱۱ سوال معرف)، رویا پردازی توانایی و ظرفیت ایجاد و توسعه یک آرمان از آینده است که جذاب، گستاخانه و جالب توجه باشد. (عاضدی تهرانی، ۱۳۸۷) (در قالب سوال ۷ معرف)، چالش طلبی به معنای عدم راضی بودن کارآفرین از وضع موجود و به مبارزه طلبیدن کارها و وظایف (مقصودی، ۱۳۸۴) (در قالب ۶ سوال معرف) و نیاز به موفقیت به معنای تمایل به برتری یا موفقیت و تلاش برای پیشرفت برای نیل به مجموعه‌ای از استانداردها (احمد پور داریانی و مقیمی، ۱۳۸۵) (در قالب ۱۵ سوال معرف) مورد سنجش واقع شده است.

جدول ۱- تعداد کل دانشجویان و حجم نمونه انتخابی به تفکیک رشته تحصیلی

رشته تحصیلی		کل دانشجویان (سال آخر)		نمونه انتخابی	
		پسر	دختر	پسر	دختر
زراعت و اصلاح نباتات		۱۱	۱۴	۷	۹
علوم خاک		۱۲	۱۱	۸	۷
گیاهپزشکی		۹	۱۸	۵	۱۱
اقتصاد کشاورزی		۶	۱۸	۴	۱۲
صنایع غذایی		۱۱	۱۹	۶	۱۰
علوم دام		۱۵	۱۱	۹	۶
مهندسی آب		۷	۱۲	۶	۱۰
ماشین‌های کشاورزی		۱۸	۳	۱۳	۳
علوم باغبانی		۸	۱۳	۵	۱۱
جمع		۹۷	۱۲۳	۶۳	۷۹

یافته‌ها و بحث

ویژگی‌های فردی افراد مورد بررسی

نتایج حاصل در مورد ویژگی‌های فردی افراد مورد بررسی نشان داد حداقل سن آنان ۲۰ و حداکثر آن ۲۷ سال و میانگین سن آنان حدود ۲۱ سال بوده است. ۶۳ نفر معادل ۴۴/۴ درصد افراد مورد بررسی پسر و ۷۹ نفر معادل ۵۵/۶ درصد دختر و محل تولد و زندگی اکثر آنان (به ترتیب ۱۳۰ نفر معادل ۹۱/۵ درصد و ۱۲۸ نفر معادل ۹۰/۱ درصد) شهر بوده است. اکثر افراد مورد بررسی بین ۲۱ تا ۲۵ سال در محل زندگی خود سکونت داشته، شغل پدر اکثر آنان (۸۲ نفر معادل ۵۷/۷ درصد) کارمند دولت و شغل مادر اکثر آنان (۱۱۲ نفر معادل ۷۸/۹ درصد) خانه‌دار بوده است. اکثر افراد مورد بررسی فاقد کسب و کار خانوادگی (۱۰۲ نفر معادل ۷۱/۸ درصد)، فاقد سابقه اشتغال دائم (۱۳۹ نفر معادل ۹۷/۹

درصد) و فاقد سابقه اشتغال پاره وقت (۱۱۶ نفر معادل ۸۱/۷ درصد) بوده اند. همچنین اکثر آنان (۱۳۴ نفر معادل ۹۴/۴ درصد) در شرایط کنونی به کاری اشتغال نداشته و در زمینه کسب و کار خاصی مهارت و تخصص کسب نکرده اند (۱۰۰ نفر معادل ۷۰/۴ درصد). تعداد ۱۰۳ نفر آنان (معادل ۷۲/۵ درصد) در شرایط فعلی فاقد مهارت لازم برای شروع به کار بوده اند. اکثر آنان (۱۲۸ نفر معادل ۹۰/۱ درصد) تاکنون اقدامی در زمینه راه اندازی کسب و کار نکرده اند. نتایج حاصل نشان داد اولویت اول اکثر پاسخگویان برای اشتغال به کار، بخش دولتی (۷۴ نفر معادل ۵۲/۱ درصد) و سپس خود اشتغالی (۴۰ نفر معادل ۲۸/۱ درصد) است. به همین ترتیب الویت دوم بخش خصوصی (۴۸ نفر معادل ۳۳/۸ درصد) و سپس بخش دولتی (۳۴ نفر معادل ۲۳/۹ درصد) و خود اشتغالی (۳۴ نفر معادل ۲۳/۹ درصد)، الویت سوم بخش خصوصی (۴۶ نفر معادل ۳۲/۳ درصد) و خود اشتغالی (۳۳ نفر معادل ۲۳/۲ درصد) و الویت چهارم اشتغال خانوادگی (۶۸ نفر معادل ۴۷/۸ درصد) است. نکته قابل توجه در این زمینه تمایل پاسخگویان به اشتغال در بخش دولتی است این در حالی است که فضای اشتغال در کشور در این زمینه اشباع می باشد.

خصیصه های کارآفرینی پاسخگویان

نتایج حاصل نشان داد اکثر نمونه های مورد بررسی از نظر خصیصه های مرتبط با کارآفرینی چون ریسک پذیری متعادل، کانون کنترل بیرونی، نیاز به پیشرفت، سلاست فکری، عمل گرایی، رویا پردازی و چالش طلبی در حد خیلی ضعیف و ضعیف بوده و تنها از نظر خصیصه تحمل ابهام قوی بوده اند. در مورد مخاطره پذیری پایین، این نتیجه با نتیجه مطالعه ابراهیم زاده و همکاران (۱۳۸۷) و بدری و همکاران (۱۳۸۷) مطابقت دارد.

جدول ۲- توزیع فراوانی افراد مورد بررسی بر حسب خصیصه های کارآفرینی

خصیصه	بسیار ضعیف		ضعیف		قوی		بسیار قوی	
ریسک پذیری متعادل	(۱۸-۴۳)		(۴۳-۵۱)		(۵۱-۵۷)		(۵۷-۷۲)	
	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد
	۴۴	۳۱	۴۵	۳۱/۷	۳۴	۲۳/۹	۱۹	۱۳/۴
کانون کنترلی درونی	(۱۷-۴۹)		(۴۹-۵۵)		(۵۵-۶۰)		(۶۰-۶۸)	
	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد
	۴۰	۲۸/۲	۴۵	۳۱/۷	۳۳	۲۳/۲	۲۴	۱۶/۹
نیاز به پیشرفت	(۱۵-۴۴)		(۴۴-۴۸)		(۴۸-۵۳)		(۵۳-۶۰)	
	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد
	۶۱	۴۲/۹	۲۵	۱۷/۶	۴۳	۳۰/۳	۱۳	۹/۲
سلاست فکری	(۱۳-۳۴)		(۳۴-۳۸)		(۳۸-۴۳)		(۴۳-۵۲)	
	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد
	۶۸	۴۷/۸	۲۴	۱۶/۹	۳۶	۲۵/۳	۱۴	۱۰/۰
عملگرایی	(۸-۲۵)		(۲۵-۲۸)		(۲۸-۳۰)		(۳۰-۳۲)	
	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد
	۶۳	۴۴/۴	۵۹	۴۱/۶	۲۰	۱۴/۰	۰	۰
تحمل ابهام	(۱۱-۱۸)		(۱۸-۲۲)		(۲۲-۲۶)		(۲۶-۴۴)	
	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد
	۳۰	۲۱/۱	۲۹	۲۰/۴	۵۳	۳۷/۳	۳۰	۲۱/۲
رویا پردازی	(۷-۱۹)		(۱۹-۲۱)		(۲۱-۲۳)		(۲۳-۲۸)	
	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد
	۷۵	۵۲/۸	۳۶	۲۵/۴	۲۴	۱۶/۹	۷	۴/۹
چالش طلبی	(۶-۱۶)		(۱۶-۱۹)		(۱۹-۲۱)		(۲۱-۲۴)	
	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد
	۸۲	۵۷/۷	۴۵	۳۱/۷	۱۵	۱۰/۶	۰	۰

همبستگی متغیرهای مستقل و وابسته

با توجه به سطح سنجش متغیرهای مستقل و وابسته تحقیق و استفاده از آزمون های آماری مربوط، نتایج حاصل از همبستگی متغیرهای مستقل و وابسته تحقیق به شرح زیر بوده است:

- بین مدت سکونت در محل زندگی، مدت اشتغال پاره وقت، جنسیت، زمینه اشتغال دائم و پاره وقت پاسخگویان و ریسک متعادل آنان با اطمینان ۹۵ درصد و بین شغل پدر، شغل مادر، سابقه اشتغال دائم پاسخگویان و ریسک متعادل آنان با اطمینان ۹۹ درصد رابطه معنی داری وجود دارد. این یافته با یافته های هستریچ و پیترز (۲۰۰۲) و آرداگنا و لوزاردی (۲۰۰۸) و مطابقت دارد.

- بین مدت، سابقه و زمینه اشتغال دائم و پاره وقت پاسخگویان و کانون کنترلی درونی آنان با اطمینان ۹۹ درصد رابطه معنی داری وجود دارد. این یافته با یافته های حسینی و عزیزی (۱۳۸۶) مطابقت دارد.

- بین مدت اشتغال پاره وقت، جنسیت، محل تولد و اقدام به راه اندازی کسب و کار پاسخگویان و رویا پردازی آنان با اطمینان ۹۵ درصد و بین شغل پدر و رویا پردازی آنان با اطمینان ۹۹ درصد رابطه معنی داری وجود دارد. این یافته با یافته های هستریچ و پیترز (۲۰۰۲) و آرداگنا و لوزاردی (۲۰۰۸) مطابقت دارد.
- بین جنسیت، سابقه و زمینه اشتغال دائم، زمینه اشتغال پاره وقت و اقدام به راه اندازی کسب و کار پاسخگویان و عمل گرایی آنان با اطمینان ۹۹ درصد رابطه معنی داری وجود دارد. این یافته با یافته های حسینی و عزیزی (۱۳۸۶) مطابقت دارد.
- بین زمینه و سابقه اشتغال دائم پاسخگویان و نیاز به موفقیت آنان با ۹۹ درصد اطمینان رابطه معنی داری وجود دارد. این یافته با یافته های حسینی و عزیزی (۱۳۸۶) مطابقت دارد.
- بین شغل مادر و زمینه اشتغال پاره وقت پاسخگویان و سلاست فکری آنان با ۹۹ درصد اطمینان رابطه معنی داری وجود دارد. این یافته با یافته های حسینی و عزیزی (۱۳۸۶) و هستریچ و پیترز (۲۰۰۲) مطابقت دارد.
- بین سابقه اشتغال دائم، اقدام به راه اندازی کسب و کار و جنسیت پاسخگویان و تحمل ابهام آنان با اطمینان ۹۵ درصد و بین زمینه اشتغال دائم، سابقه اشتغال پاره وقت، زمینه اشتغال پاره وقت، اشتغال در شرایط فعلی و زمینه اشتغال فعلی پاسخگویان و تحمل ابهام آنان با ۹۹ درصد اطمینان رابطه معنی داری وجود دارد.
- بین سابقه اشتغال پاره وقت پاسخگویان و چالش طلبی آنان با اطمینان ۹۵ درصد و بین سابقه اشتغال دائم، زمینه اشتغال دائم و زمینه اشتغال پاره وقت پاسخگویان و چالش طلبی آنان با ۹۹ درصد اطمینان رابطه معنی داری وجود دارد. این یافته با یافته آرداگنا و لوزاردی (۲۰۰۸) مطابقت دارد.

جدول ۳- همبستگی متغیرهای مستقل و وابسته تحقیق

مقدار r	ضریب همبستگی	متغیر وابسته	متغیر مستقل
۰/۱۶۶*	اسپیرمن	ریسک متعادل	مدت سکونت
-۰/۲۲۱**	اسپیرمن	کانون کنترل درونی	مدت اشتغال دائم
۰/۲۰۱*	اسپیرمن	رویا پردازی	مدت اشتغال پاره وقت
۰/۱۹۳*	اسپیرمن	ریسک متعادل	مدت اشتغال پاره وقت
۰/۸۳۸*	کرامر V	ریسک متعادل	جنسیت
-۰/۸۹۴**	کرامر V	ریسک متعادل	شغل پدر
-۰/۸۷۴**	کرامر V	ریسک متعادل	شغل مادر
-۰/۸۷۹**	کرامر V	ریسک متعادل	سابقه اشتغال دائم
۰/۷۱۷*	کرامر V	ریسک متعادل	زمینه اشتغال دائم
۰/۷۹۳*	کرامر V	ریسک متعادل	زمینه اشتغال پاره وقت
۰/۹۱۱**	کرامر V	کانون کنترل درونی	سابقه اشتغال دائم
-۰/۹۱۲**	کرامر V	کانون کنترل درونی	زمینه اشتغال دائم
۰/۷۵۰**	کرامر V	کانون کنترل درونی	زمینه اشتغال پاره وقت
-۰/۸۲۳**	کرامر V	سلاست فکری	شغل مادر
-۰/۷۶۷**	کرامر V	سلاست فکری	زمینه اشتغال پاره وقت
-۰/۶۴۸**	کرامر V	عمل گرایی	جنسیت
-۰/۸۳۵**	کرامر V	عمل گرایی	سابقه اشتغال دائم
-۰/۸۳۸**	کرامر V	عمل گرایی	زمینه اشتغال دائم
-۰/۵۳۸**	کرامر V	عمل گرایی	زمینه اشتغال پاره وقت
-۰/۶۲۲**	کرامر V	عمل گرایی	اقدام به راه اندازی کسب و کار
۰/۶۹۵*	کرامر V	تحمل ابهام	جنس
۰/۶۹۹*	کرامر V	تحمل ابهام	سابقه اشتغال دائم
-۰/۷۰۵**	کرامر V	تحمل ابهام	زمینه اشتغال دائم
-۰/۷۲۹**	کرامر V	تحمل ابهام	سابقه اشتغال پاره وقت
-۰/۶۹۰**	کرامر V	تحمل ابهام	زمینه اشتغال پاره وقت
-۰/۷۸۳**	کرامر V	تحمل ابهام	اشتغال در شرایط فعلی
-۰/۷۱۳**	کرامر V	تحمل ابهام	زمینه اشتغال فعلی
-۰/۷۲۷*	کرامر V	تحمل ابهام	اقدام به راه اندازی کسب و کار
-۰/۵۵۷*	کرامر V	رویا پردازی	جنسیت
-۰/۵۷۳*	کرامر V	رویا پردازی	محل تولد
-۰/۶۰۷**	کرامر V	رویا پردازی	شغل پدر
-۰/۵۵۵**	کرامر V	رویا پردازی	شغل مادر
-۰/۵۶۳*	کرامر V	رویا پردازی	اقدام به راه اندازی کسب و کار
-۰/۸۱۲**	کرامر V	چالش طلبی	سابقه اشتغال دائم
-۰/۸۱۵**	کرامر V	چالش طلبی	زمینه اشتغال دائم
-۰/۵۹۲*	کرامر V	چالش طلبی	سابقه اشتغال پاره وقت
-۰/۵۶۷**	کرامر V	چالش طلبی	زمینه اشتغال پاره وقت
-۰/۸۷۹**	کرامر V	نیاز به موفقیت	سابقه اشتغال دائم
-۰/۸۸۱**	کرامر V	نیاز به موفقیت	زمینه اشتغال دائم

* معنی داری در سطح ۵ درصد

** معنی داری در سطح ۱ درصد

مقایسه میانگین ها

برای بررسی معنی دار بودن تفاوت موجود بین طبقات و گروه های مختلف بر حسب جنس (دختر و پسر) از نظر خصیصه های مرتبط با روحیه کارآفرینی و نمره کارآفرینی از آزمون T استفاده شد. با توجه به مقادیر سطح معنی داری تست لون در مورد خصیصه های کانون کنترل درونی، عمل گرایی، تحمل ابهام، رویا پردازی، چالش طلبی، نیاز به موفقیت و نمره کارآفرینی، مقدار t برای واریانس های برابر در نظر گرفته می شود، این بدان معناست که تفاوت معنی داری بین دو گروه پاسخگویان دختر و پسر از نظر برخورداری از خصیصه های کانون کنترل درونی، عمل گرایی، تحمل ابهام، رویا پردازی، چالش طلبی، نیاز به موفقیت و نمره کارآفرینی وجود ندارد. در مورد نیاز به موفقیت این یافته با یافته اسپنس و هلمریچ (۱۹۸۳) مطابقت دارد. اما در مورد ویژگی های ریسک متعادل و سلاست فکری، با توجه به مقادیر سطح معنی داری تست لون، مقدار t برای واریانس های نابرابر در نظر گرفته می شود که به معنای تفاوت معنی دار بین دو گروه پاسخگویان دختر و پسر از نظر برخورداری از دو خصیصه مذکور است.

جدول ۴- میانگین، انحراف معیار و نتایج آزمون t مربوط به خصیصه های کارآفرینی بر اساس جنسیت

متغیر	تعداد	میانگین	انحراف معیار	تست لون برای		df	t	sig	
				برابری واریانس ها					
				F	Sig				
ریسک متعادل	پسر	۶۳	۴۷/۴۵	۷/۲۶	۶/۷۴۴	۰/۰۱	۱۴۰	۰/۷۳۲	۰/۴۶
	دختر	۷۹	۴۶/۴۲	۸/۹۶			۱۳۹/۹۵	۰/۷۵۰	۰/۴۵
کانون کنترل درونی	پسر	۶۳	۵۱/۸۷	۸/۰۱	۱/۰۱۸	۰/۳۱	۱۴۰	--/۵۷۵	۰/۵۶
	دختر	۷۹	۵۲/۵۷	۶/۳۸			۱۱۶/۸۴	--/۵۶۱	۰/۵۷
سلاست فکری	پسر	۶۳	۳۴/۲۷	۵/۷۶	۳/۸۳	۰/۰۵	۱۴۰	--/۳۰۴	۰/۷۶
	دختر	۷۹	۳۴/۶۱	۷/۱۹			۱۳۹/۹۹	--/۳۱۲	۰/۷۵
عمل گرایی	پسر	۶۳	۲۴/۰۷	۳/۵۵	۳/۳۸	۰/۰۶	۱۴۰	-۲/۷۳۸	۰/۰۰
	دختر	۷۹	۲۵/۵۵	۲/۸۶			۱۱۷/۷۳	-۲/۶۷۳	۰/۰۰
تحمل ابهام	پسر	۶۳	۲۲/۷۶	۴/۷۱	۰/۰۰۱	۰/۹۷	۱۴۰	۰/۹۷۲	۰/۳۳
	دختر	۷۹	۲۱/۹۷	۴/۸۷			۱۳۴/۸۴	۰/۹۷۵	۰/۳۳
رویا پردازی	پسر	۶۳	۱۸/۹۱	۲/۹۱	۱/۰۲۵	۰/۳۱	۱۴۰	۱/۰۶۳	۰/۲۹
	دختر	۷۹	۱۸/۴۱	۲/۶۶			۱۲۷/۲۲	۱/۰۵۲	۰/۲۹۵
چالش طلبی	پسر	۶۳	۱۵/۷۵	۲/۸۷	۰/۵۱۹	۰/۴۷	۱۴۰	۱/۲۰۵	۰/۲۳
	دختر	۷۹	۱۵/۱۸	۲/۷۷			۱۳۱/۰۳	۱/۲۰۰	۰/۲۳
نیاز به موفقیت	پسر	۶۳	۴۴/۴۰	۷/۳۱	۰/۰۲۸	۰/۸۶	۱۴۰	--/۰۷۱	۰/۹۴
	دختر	۷۹	۴۴/۴۹	۷/۶۲			۱۳۵/۲۷	--/۰۷۱	۰/۹۴
کارآفرینی	پسر	۶۳	۲۲۰/۶۷	۲۲/۵۴	۰/۰۱۱	۰/۹۱	۱۴۰	۰/۰۹۵	۰/۹۲
	دختر	۷۹	۲۲۰/۳۱	۲۲/۵۸			۱۳۳/۱۷	۰/۰۹۵	۰/۹۲

پیشنهادها

- با توجه به تاثیر اشتغال پاره وقت در شکل گیری خصیصه های مرتبط با روحیه کارآفرینانه همچون ریسک پذیری متعادل، کانون کنترل درونی، رویا پردازی، چالش طلبی، عملگرایی، سلاست فکری و تحمل ابهام در دانشجویان، توصیه می شود دانشگاه در راستای همکاری با فنی حرفه ای استان به اجرای آموزش های فنی و حرفه ای تخصصی جوار دانشگاهی که همراه با اعطای مدرک رسمی به خصوص در زمینه های تولید محصولات کشاورزی و خدمات فنی است، زمینه اشتغال پاره وقت دانشجویان را در حین تحصیل و سپس اشتغال دائم آنان را پس از تحصیل فراهم سازد.

- با توجه به روند خصوصی سازی در کشور و اشباع بودن فضای اشتغال دولتی و با توجه به سیاست های کلان کشور در زمینه تقویت بخش تعاونی و واگذاری امور دولتی به بخش خصوصی، توصیه می شود نسبت به آموزش دانشجویان در زمینه های مرتبط با چگونگی ایجاد کسب و کارهای تعاونی و خصوصی و تغییر نگرش آنان در زمینه اشتغال صرف در بخش دولتی توجه جدی مبذول شود.

- با برگزاری کارگاه های آموزشی نسبت به ایجاد نگرش کارآفرینانه در دانشجویان اقدام شود. در این کارگاه ها تاکید اصلی بر آموزش هایی است که هدف از اجرای آنها ایجاد تصور صحیح از کارآفرینی در ذهن دانشجو و شکل گیری رفتار کارآفرینانه در وی از طریق تقویت روحیه کارآفرینی در زمینه هایی چون ریسک پذیری متعادل، کانون کنترل درونی، نیاز به پیشرفت، سلاست فکری، عملگرایی، تحمل ابهام، رویا پردازی و چالش طلبی است.

- با هدف بسط فرهنگ کارآفرینی در سطح خانواده ها و توسعه کسب و کارهای خانوادگی به عنوان یکی از راهکارهای اشتغال و تقویت روحیه کارآفرینی دانشجویان، شرایطی فراهم شود تا آموزش های کارآفرینی خانواده ها و به خصوص والدین را در برگیرد. علاوه بر این با هدف رشد خلاقیت و شکل گیری روحیه کارآفرینانه به آموزش های کارآفرینی در سطوح مختلف تحصیلی مدارس توجه و این آموزش ها از دوره ابتدایی آغاز گردد.

- با معرفی و بسترسازی فرصت های کارآفرینی و کسب و کار در زمینه کشاورزی برای دانشجویان و به خصوص دختران دانشجو، با همکاری دستگاه های مسئول چون بانک ها، وزارت تعاون، جهاد کشاورزی و... نسبت به حمایت جدی از دانشجویان کارآفرین در مرحله راه اندازی کسب و کار توجه شود.

منابع

۱. آقاجانی، حسین علی. (۱۳۸۴). کارآفرینی: مفاهیم، نظریات و ضرورت وجودی، فصلنامه رویش، دوره ۳ شماره ۱۱، ۱۳-۲۲.
۲. احمد پور داریانی، محمود. (۱۳۷۸). کارآفرینی، انتشارات پردیس ۵۷.
۳. احمد پور داریانی، محمود و مقیمی، محمد. (۱۳۸۵). مبانی کارآفرینی. تهران: نشر فراندیش.
۴. ابراهیم زاده، فریمان و دیگران. (۱۳۸۷). مخاطره پذیری پائین و ضرورت نهادینه سازی روحیه تعاون در دانشجویان. همایش ملی کارآفرینی، تهران، وزارت تعاون.
۵. بدری، احسان و دیگران. (۱۳۸۷). بررسی قابلیت های کارآفرینی دانشجویان دانشگاه اصفهان، فصلنامه پژوهش و برنامه ریزی در آموزش عالی، سال دوازدهم، ۲ (۴۰)، ۷۳-۹۰.
۶. حسینی، محمود و عزیزی، بهارک (۱۳۸۶). بررسی عوامل موثر در توسعه روحیه و مهارت های کارآفرینی در میان دانشجویان سال آخر دانشکده کشاورزی دانشگاه تهران، مجله علوم کشاورزی ایران ۳۸ (۲)، ۲۴۱-۲۵۱.

۷. جهانگیری، علی و کلانتری ثقفی، ربابه. (۱۳۸۷). بررسی و سنجش ویژگی ها کارآفرینی مدیران (مطالعه موردی: شرکت مخابرات ایران)، مجله توسعه کارآفرینی ۱(۱)، ۸۷-۱۱۰.
۸. زارع، قاسم، حمیدی، مهرزاد و سجادی، نصراله. (۱۳۸۶). رابطه بین عوامل روان شناختی توانمندسازی کارشناسان و کارآفرینی سازمانی در سازمان تربیت بدنی کشور، مجله علوم حرکتی و ورزش، ۵(۹)، ۷۱-۸۱.
۹. زارعی، حسین (۱۳۷۹). روزنامه همشهری افراد خلاق چه ویژگیهایی دارند، روزنامه همشهری، بخش اجتماعی.
۱۰. عاضدی تهرانی، شراره (۱۳۸۷). آینده آزمایی: الزامی برای توسعه پایدار مدیریت، مجله تدبیر، سال ۱۹ شماره ۲۰۰، ۱۹-۲۵.
۱۱. ظهیری، منصور و تورانی، سوگند. (۱۳۸۷). ارائه الگوی راه اندازی مراکز کارآفرینی در دانشگاه های علوم پزشکی، فصلنامه پژوهش و برنامه ریزی در آموزش عالی، شماره ۴۷، ۱۸-۱.
۱۲. کرد نائیج و دیگران. (۱۳۸۶). ابزار سنجش ویژگی های شخصیتی کارآفرینان ایرانی، دفتر انتشارات علمی دانشگاه تربیت مدرس.
۱۳. قوامی، هادی و لطف علی پور، محمد رضا. (۱۳۸۷). بررسی عوامل موثر بر انتخاب کارآفرینی در مقایسه با اشتغال دستمزدی دانش آموختگان: مطالعه موردی دانشگاه فردوسی مشهد، مجله دانش و توسعه، ۱۵(۲۴)، ۱۶۳-۱۸۲.
۱۴. مرادنژادی، همایون و دیگران. (۱۳۸۶). تحلیل سازه های موثر بر توسعه کارآفرینی در واحدهای تولیدی گلخانه ای در ایران، مجله علوم کشاورزی ایران، ۳۸(۲)، ۲۱۹-۲۲۶.
۱۵. مقصودی، جعفر (۱۳۸۴). بررسی و مقایسه ویژگیهای شخصیتی و روان شناختی کارآفرینان با افراد عادی در تهران، پایان نامه کارشناسی ارشد (منتشر نشده)، دانشگاه علامه طباطبائی.
۱۶. ناظم، فتاح. (۱۳۸۶). کارآفرینی مدیران دانشگاه آزاد اسلامی، مجله روانشناسان ایرانی، ۴(۱۴)، ۱۲۵-۱۳۵.
۱۷. هیسپرچ، رابرت دی. و پیترز، مایکل پی. (۲۰۰۲). کارآفرینی. ترجمه ع، فیض بخش و ح، تقی یاری. (۱۳۸۳). موسسه انتشارات دانشگاه صنعتی شریف.
18. Ardagna, S., & Lusardi, A. (2008). Explaining international differences in entrepreneurship: The role of individual characteristics and regulatory constraints, NBER
19. Duygulu, E. (2008). Institutional profiles and entrepreneurship Bulletin. orientation: A case of Turkish graduate students. Unpublished.
20. French, E., & Lesser, G.S. (1964). Some characteristics of the achievement motive in women. *Journal of Abnormal and Social Psychology*, 68(2), 119-128.
21. Hansemark, O.C. (2002). Need for achievement, locus of control and the prediction of business start-ups: A longitudinal study, University of Trollhattan, Uddevalla, Sweden.
22. Licht, A, N. (2007). The entrepreneurial spirit and what the law can do about it. *Comp. labor law & pol'y journal*, 28, 817-862.
23. Lope pihie, Z.A., & Abdullah Sani, A.S. (2004). Development of entrepreneurship spirit among students, *International Journal of Interdisciplinary Social Sciences*, 3(3), 213-220.
24. Nowicki, S., Duke, M.P., & Crouch, M, D. (1978). Sex differences in locus of control and performance under competitive and cooperative conditions, *Journal of Educational Psychology*, 70(4), 482-486.
25. Sexton, D.L., & Bowman-Upton, N. (1990). Female and male entrepreneurs: Psychological characteristics and their role in gender-related discrimination, *Journal of Business Venturing*, 5(1), 29-36.
26. Spence, J.T., & Helmreich, R.L. (1983). "Achievement-related motives and behavior", in Spence, J.T. (Eds), *Achievement and Achievement Motives: Psychological and*

Sociological Approaches, Freeman, San Francisco, CA,.10-74 .

27. Tonn, R. (2009). She's the boss: Women embracing entrepreneurial spirit, Colorado Springs Business Journal. Available at: <http://allbusiness.com/company-activities-management/> .

Effect of Personal and psychological Characteristics on Students' Entrepreneurship morale in Agricultural College of Gorgan University

M. R. MAHBOOBI¹, A. SHARIFZADH² and M. SHRIFI³

1, 2, Assistant Professors and Faculty Members of Gorgan University
of Agricultural Sciences and Natural Resources

³Ph.D student of Agricultural Extension and Education, Tehran University

Abstract

The purpose of this research is to study impacts of personal and psychological characteristics on entrepreneurship morale of students of Agricultural College in Gorgan University of Agricultural Science and Natural Resources. The methodological approach was a descriptive-correlational survey type. The target population of the study consisted of all (N=220) fourth year B.Sc. students (males and females). Using systematic classified random sampling method, 142 students were chosen from nine departments including Agronomy, Soil Science, Food Science, Horticulture Science, Water Engineering, Plant Protection, Agricultural Machinery, Animal Science, and Agricultural Economics. Data were collected through a standard questionnaire to measure personal characteristics of entrepreneurs. The reliability analysis was conducted and Cronbach 's alpha values for different parts of questionnaire such as balanced risk acceptance, internal focus of control, need for achievement, healthy thinking, operationalism, ambiguity tolerance, utopism, and challenge-seeking were 0.85, 0.86, 0.88, 0.85, 0.76, 0.74, 0.62, and 0.71, respectively. Data were analyzed using SPSS. The results show that entrepreneurial characteristics such as balanced risk acceptance, internal focus of control, need for achievement, healthy thinking, operationalism, utopism and challenge-seeking in majority of respondents were weak and very weak, but ambiguity tolerance was strong. Also, there were significant differences between two groups of students (males and females) regarding entrepreneurial characteristics such as balanced risk acceptance and healthy thinking.

Key words: Entrepreneurial morale ; Students; Internal focus of control; healthy thinking; achievement need; Balanced risk acceptance; Operationalism; Utopism; Ambiguity tolerance, Challenge-seeking.